

Szerkesztőségi iroda:

Főiac, Csulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Pollák Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap hetenkint kétszer:
csütörtökön és vasárnap

Előfizetési feltételek:

Helyben házból hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyiltér sora 15 kr.

Budapest, 1878. febr. 11.

— m — Bizony furcsa világot élünk! A természet maga, mintha megunt volna a maga ezredéves törvényeinek kerékvágását, s ehhez képest, mint ha az emberek agyrendszere is megbomlott volna s a helyes gondolkodás módjának súlygyentartóját elvesztette volna! . . .

Csak nézzünk körül a politikai világban, s mindjárt megvan a bizonyítás. Európát — hiába csúrijük-csavarjuk a dolgot — általános conflagiáció veszdelme fenyegeti. A felforgató hatalmak tervei az orosz győzelemmel annyira diadalra jutottak, hogy már közel van az idő mikor nem fognak szégyenkezni a nyilvánosság napfényétől sem. Az oroszok koalícióját megakadályozta azon körülmény, hogy monarchiánk a jövőtől várva a dolgok fordulatát, ámbár közvetve Törökországban megtámadtatva, nem futja meg a harci riadót. Az orosz álarc most leest, a hódítási tervek mind jobban kidomborodnak a bizonytalanság homályából, s e tervek bennünket is fenyegetnek. Igaz, hogy másokat is. Tény hogy nekünk ezek ellen fel kell lépünk, először a konferencián, s ha itt nem sikerül, a harc mezéjén. Lehet, hogy most az orosz erőszakos tervek nyilvánosságra jövetelével megszűn az európai jogrendszer védőinek koalíciója — sőt majdnem bizonyos, hogy megszűn; de nekünk mindenesetre föl kell lépünk, mert hazánk jövő önállása, monarchiánk hatalma s végső elemzésben a dynastia trónja forog veszélyben.

S ily fenyegető külvilágok közt milyen a belgyei helyzet? Ausztria és Magyarország közt két éves érdekharc. Mint ha tengerek választanának el a keleti tűzörvénnytől bennünket, oly gondolat nélkül szőljük végtelenbe kölcsönösen egymás ellen feltornozva recriminációkat. Az osztrák uralkodó pártjának uralma forog a kockán azon kérdésnél, hogy létre jö-e és mielőbb a kiegyezés? s mégis nincs sürgős dolga, mint a bankrésztvényeseinek pénzes zacskóit őrizni a „magyar belemarkolástól”, s azon veszekedni, hogy félkrajcárral drágább legyen-e, vagy olcsóbb a „kapuciner” a kávé-

házban — s a mellett se látják, se hallják ellenségeink diadalos kárörömét, kik az orosz fegyverek előhaladtával már kezüket nyújtják ki, hogy az osztrák-németek uralma alól kirántásák a gyékényt. . .

Ugy-e hogy dőre emberek ezek a jó osztrák-németek? No de hát mi kicső magyarok sem vagyunk különben. Az a keleti veszedelem a mi háztájunkat érinti legközelebből, a mi háztetőnkbe kaphat legelőbb bele a gyuladás. S az a gyuladás már nagyon közel jár. S mégis mit kapunk? Örök torzalkodás Ausztria ellen, mely természetes szövetségünk, gyűlölködést azon hazafiak ellen, kik a gyors egyezkedés szükségét predikálják, gyalázkodást, üdvözlést, buktatási törekvést a kormány ellen, mely a haza biztosítására szükséges esélyeket belsőségek politikájában megszerzeni, előidézni igyekszik. Bizonny szomorú viszály ez, emlékeztet a bizánci „filioque” vitára, mely leghatalmasabb szétválást a polgárságot akkor, mikor már az ellenség a város kapuit dörgette. Belviszályban mindig híres volt a magyar s mindig megitta a levét. S most mikor a veszedelem a kapunkon döng, ismét a hajbakapottság egyenlensége s evvel a siralmas gyöngeség képét mutatjuk a világnak. Ellenség vérszemét kap rajta, szövetség után szétnező érdekklár csúgygól tőle. . .

Megdondoltatók-e ezt zavart csináló zavarosban hatalmat hajhászó kicső kormánybuktató hazafiak?!

* Vilmos német császár vasárnap fogadta a birodalmi gyűlés elnökségét, s ez alkalommal a külpolitikai helyzetről e szavakat mondá: „A helyzet kétségkívül nagyon komoly, de még mindig reméljük, hogy lehetséges leend a békét fenntartani.

* A 80 millió bankadósság ügyében a képviselőház bankügyi bizottsága még e hó folytán ülést fog tartani, s betérjesztini a ház elé azon indítványát, hogy ez ügy az országos quata-deputációhoz tessenek át. Mint halljuk, a quata-deputáció március elején, a delegációk újra egybeüléssel egyidejűleg fogja ismét megkezdeni tanácskozásait.

* A delegációk újra egybeülése alkalmával gr. Andrassy — mint Bécsből írják — a rendel-

sztokat törni orruk alá, ha egyszer rózsás körmeik közé kerithetik őket.

No de ne feledkezzünk a mi vén gyermekünk-ről, érvén itt Cimeresi Gedeon uramat.

Cimeresi régóta híressé vált azon meleg érdeklődés miatt, melyet a nőnem iránt lépten-nyomon elárult.

Volt győzelme, volt kudarcra előg Vajjon most minő siker fogja koronázni fardozásait?

Mert hogy fardozott, mutatják a verejtékcseppek, miket homlokáról csakugyan törölgetett. Vannak emberek, kik hamar feltalálják magukat az élet bármilyen körülményei közt.

Cimeresi Gedeon ezek közé tartozott. Miután eleget gyönyörködött s egy kised ház kapuja alatt eltűnő leánykát nem követhette szemével, azonnal észrevette a kapura kiszegzett következő hirdetést: „Kiadó szállás.”

— Ah! ezt a szállást okvetetlenül ki kell fogadnom! — kiáltott fel örömtelén. És hogy szándékát megvalósítsa, rátért arra az utra, melyen néhány perccel előbb a kecses leányzó eltűnt.

A kapu elé érve, koccogott a legelső ajtón. Egy kedves üde hang följögszította a belépésre.

Cimeresi e hangra megremezt. Vajjon a véletlen nem segiti már az első lépésnél is? Ha ő volna, minő hálával tartozna ezért a sorsnak, mely egyenesen az imádott lény körébe segítette.

Ekként reménykedve lépett a szerényen burtozott kis szobába.

Oh, hogy dobogott szíve, midőn reményét valószínű látta!

Zavarában, boldog meglepetésében alig tudta elhebegni üdvözlését.

— Van szerencsém, uram! — felelé a kedves, alig 18—20 éves barna leány, ki egymagára volt

kezesi alap felemelése iránti tanácskozás alkalmával fogja felvetni a bizalmi kérdést.

* Ausztria-Magyarország veto-joga, mint a „B. Corr.”-t Bécsből értesítik, nem lett senki által kétségbevonva és az szükség esetén gyakoroltatni is fog. Simor bibornok van e tekintetben részletes utasításokkal ellátva.

* A pápaválasztás tárgyában írják Berlinből: A konkclaveban igen valószínűleg a mérsékelt Pecci, vagy a fanatikus Panbianco körül fognak a szavazatok csoportosulni. Az utóbbit a veto joggal bíró hatalmak határozottan ellenzik, mert befolyásának tulajdonítják a negatio azon politikáját, mely IX. Pius pápasága alatt uralkodott. Pecci bibornok nem tartozik a kiengesztelhetetlenek közé, hanem megélhetési módozatot óhajtat létesíteni a modern állam igényei, s az egyház közt. Megvalósztatása azonban eddig még nehézségre talált a bibornokok többségénél, kik a jezsuiták befolyása alatt állanak.

* A kormányelnök a keleti kérdésben hozzá intézett négy interpellációra csak a jövő héten fog válaszolni. A válasz késedelme azon körülmény okozza, hogy az európai konferencia eszméje ma még nem tekinthető minden irányban biztosított-nak s a míg ez meg nem történik, a monarchia külpolitikai akciójáról nem adhatók a kormány által felvilágosítások.

A keleti kérdés.

Törökország, hála Európa magartartásának, megszűnt önálló államnak lenni: névleg a szultán és kormánya uralkodnak ugyan, de valósággal a cár parancsol Konstantinápolyban. Mindinkább bebizonyul, hogy Oroszország és Törökország közt véd- és dacszövetség kötöttet, igazabban megnevezve, a porta alávetette magát Oroszország gyámságának, melyet a „szövetség” szép címen emlegetnek. E szövetségnek első következménye pedig az, hogy a porta megtagadta az angol hadihajók bebozsátását a Dardanellákba.

A legújabb sürgönyök bizonyítják, mily komoly jelentőségűnek tekintik e tényt Angliában. A kormány kijelentette, hogy minden körülmények közt ragaszkodik elhatározásához s küszöbén állunk a legcsodálatosabb események egyikének: annak, hogy Anglia, melytől várta Törökország megmentését, támadólag fog föllepni az Oroszországgal szembe Törökország ellen!

A konferencia ügye nagyon közel látszik lenni az elaváshoz; a terv valóztatását késleltetik a számos és nehéz előmunkálatok; valószínű, hogy az

a szobában, himző munkájával kezében. Erre helyet mutatott Cimeresinek, miközben ő is pámlagra telepedett.

Cimeresi ezalatt összeszedte magát. Gavallérsága csakhamar felülkerekedett zavarán.

Azonnal hozzáfogott a helyzet puhatolásához.

— Nagysád, ha nem tévedek, egyedül éi e szentélyben? — kérde fűrkészőleg körülhordozva tekintetét a szobában.

— Igen, uram! Én árva vagyok, ki korán elvesztette övét, — felelé bánatosan a leány.

Cimeresi szánakozó arcot mutatott, pedig lelke úgy örült e fölfedezésre. Egyedül éi! No akkor győzelme bizonyos! gondola. Az egyedüliség unalmas és veszélyes; szórakozása és veszélye ennek a férfiu s itt ő férfiu.

No lám, Cimeresi mennyire bizik ellenállhatatlanságában! Mi azt hisszük, hogy őt nem annyira egyénisége, mininkább pénze segítette eddig is diadalra s ha isten élteti, talán ezután is.

Azonban hallgassuk Cimeresit:

— Nagysád! Az élet oly szép, ha társaságban élhetjük napjainkat. Az embernek vannak vágyai s reményei s a társaságban mindig akadnak olyanok, kik a vágyak, remények teljesedését eszközlik! — szavalá meglehetősen álpathossan.

— És én az egyedüliség rabja vagyok! — sohajtott a leány, hollőfűrtös fejét fehér kezére támasztva.

— Nagysád a magány angyala!

— Oh, uram! az angyalok boldogok, míg én, szerencsétlen vagyok. Ne nevezzen tehát angyalnak. Mondjon inkább egy elhagyottat árvának, ez illőbb, ez helyesebb! — felelé a leány könyező szemekkel.

Cimeresi jónak látta elővenni kiváló nagyságu keskenőjét, hogy száraz szemeit vörösrre dörzsölje.

TÁRCA.

Katinka.

— Beszély. —

— Szép, nagyon szép! Meg kell tudnom, ki lehet? Régóta nem láttam ily csinos alakot. Minő könnyeden lebeg tova! Mennyi természetesség mozdulataiban! Ah, bárcsak visszafordulna egy pillanatra! Nem mintha azt akarnám, hogy engemet nézzen, rákerül arra is a sor, hanem hogy arcát láthassam, mely bizonyára angyali. Ej, ej, a kicsike mindjárt eltűnik szemem elől. Fűrge lépéseivel már jókora tért nyert előttem, pedig én még arcát sem láthatam. Előre vén gyerek! talán még beérheted a bájos gyermeket.

Egy tavaszi nap reggelén így monologizált K. város legszebb utcáján végig haladva, azaz inkább futamodva egy feltűnően kecses fiatal leány után nemes s nemzeti Cimeresi Gedeon ur, ki to év óta hordozza már Hymen rózsá-láncait.

Szerencsére e rózsalánc nem volt olyan erős, hogy Cimeresi Gedeon uram olykor-olykor ne tudna tágitani rajta, ha akar. Most is azon töri a fejét, midőn kergeti azt a lebegő angyalt, ki Cimeresiné ő nagyságának legalább is unokája lehetne.

Végre Cimeresi elérte célját. Látott, látta a legszebb nőt a világon. A mint rápillantott arra a kis barna leányzóra, kit merev tekintetével egészen megzavart, azonnal meggyőződésévé vált, hogy ő most a világ legszebb angyalát szemlélheti.

Az ember 40—45 körül fölötte nagyit mindent, még a nőt is megszépíti képzetében. Az olvadozó vén gyerekeknek bocsássuk meg e rajongást, hisz a „megszépített gyermekek” úgy is elég borsot

események gyorsabbak lesznek és fölöslegessé tesznek minden más „előmunkát.”

Bukarestből jelentik, hogy Fokszán és Plojeszt közt 40,000 emberből álló orosz tábor alakítanak. Az orosz kormány már értesült, hogy a román kamra tiltakozását Román-Bessarabia retrocessiója ellen az összes hatalmak tudomásul vették.

Bécs, febr. 12. Ideérkezett hiteles tudósítások szerint, holnap vonul be Miklós főhadnagy a gárda csapatok egy egész divíziójának élén Konstantinápolyba, s Dolmabadscheba száll, mint a szultán vendége. Az angol hajóhad még nem eresztett be a Dardanellákba és londoni hírek szerint, ott meg van a szándék a bemenetelt, ha másképp nem lehet, kioroszakolni.

London, febr. 12. Az admirális az azon parancsot küldte Chathamra, hogy a szokások időn túl is folytassák a munkát, hogy az építés alatt levő hajók mihamarabb elkészüljenek. Minden fegyvergyárban rendkívül nagy a tevékenység. A „Times” írja: Az angol flottának Konstantinápolyba való küldése elkerülhetlen; — az eddig történetek, valamint Oroszország újabb nyilatkozata után az a kérdés merül fel: vajon Oroszország újabb nyilatkozata után az a kérdés merül fel: vajon Oroszország az által, hogy Konstantinápolyt ténylegesen megszállja, annyira megsérti-e az angol érdekeket, hogy kényszeríti Angliát érdekeinek megvédésére végett szigorúbb rendszabályokhoz nyulni. Minden a megszállás jellegétől függ; ha csak demonstratív megszállás céloztatik, akkor e miatt nem szükséges az allarmizálás, hanem a meg nem határozott idejű tömeges megszállás a kormányt nagyon komoly felelősséggel terhelné, s kényszerítené hamaros és merész tevékenységre.

Konstantinápoly, febr. 12. Kétségen kívüli tény, hogy a külön muszka-török egyezmény megkötését, mely több fontos ügyről intézkedik, melyek Európa beavatkozásától elzártnak. A szerződés azon pontjain kívül, melyek Törökország és Muszkaország egymáshoz való viszonyait szabályozzák s hadikárpótálást a török hajóhad egy részének átengedését állapítják meg, a porta beleegyezik a Dobruđa egy részének átengedésébe Oláhország részére.

Anglia és az orosz-török szövetség.

A londoni sürgönyök mindinkább nagyobb bonyolódásokat helyeznek kilátásba. Az angol minisztertanács a legkomolyabb tanácskozással folytatja; s hogy ezek mily irányuak, kitűnik az admirális legújabb intézkedéséből, mely szerint Chathamban 4000 munkást fogadtak fel, kik éjjel-nappal dolgoznak a hadihajók fölserelésén. Anglia, semmi kétség többé, el van szánva érdekei megvédésére minden körülmények közt, még a szerencsétlen Törökország ellenében is, a mire mint látszik szükség is lesz. Mint ugyanis távirják maga Midhat pasa, Perából hozza érkezett hírek alapján, bevégzett ténynek tartja az Oroszország és Törökország közötti szövetséget; s hogy kétségtelen az is, hogy a porta most már ellenségesnek tekintí Angolországot, mit Midhat pasa már féléstendőt előtt megjósolt Lord Beaconsfieldnek, mint Anglia magatartásának szükséges következményét. Oroszország óhaját Midhatnak a konferenciában való közreműködését, minthogy ennek népszerűsége a legszigorúbb feltételeket is elviselhetővé tenné. A szerajban pedig azért kívánják azt, hogy Midhat későbbre népszerűtlenné legyen; örülnek azonban Anglia megaláztatásán.

— Uram! ön sir? — szól hirtelen a hiszékeny gyermek, valóságának véltén a vén gyermek tetteit.

— Szánom kegyedet, — viszonzá Cimeresi s azután elkezdte orrát hatalmasan trombitáltatni. Legalább ha a keskeny előkerült zsebéből, tegyen valami szolgálatot, mielőtt ünnepélyesen visszavándorolna ismét a pincébe, már tudnillik egy fecske farku kabát mélyeség fenekére.

— Ön igazán jószívű ember!

— Igen, én az vagyok, — szól Cimeresi, elfogadva a dicséretet s erre kezébe kerítette azt a piciny kacsót, mely régóta keresi támaszát. — Kegyed azonnal meggyőződhetik erről. Mikor ide belepertem, az volt szándékom, hogy a kiadó szállást bérbe fogadjam. Most már meggondolkoztam. En kegyed mellett lehetek anélkül, hogy e szállásra szükségem volna.

— Ön uram meglátogathat engemet a mikor tetszik. A ki oly nemes, oly jószívű, az csak nemes tettekre képes.

— Ugy van, én csak nemes tettekre vagyok képes! — hagyá helyben Cimeresi. — Annyian állították már ezt rólam az életben, hogy végre magam is elhittem. És ez nem szerénységség, hanem elfogadása embertársaim megítéző véleményének, — így szól Cimeresi a „nemes tettek” rendületlen híve, ki most is a „legnemesebb tett”-re készül.

Oh, sima arcu képmutató!

— Tehát kegyed bizik bennem? — kérde folytatónlag Cimeresi.

— Föltétlenül! — felelé a leány őszintén.

— Jól van. Tehát hallgasson meg! — kezdé Cimeresi kevés gondolkodás után méltósággal. — A mai világban az emberek semmit sem tisztelnek. (Biz az ugy van!) A legártatlanabb vonzalmat is félremagyarázzák. Én ezt nem akarom és úgy hi-

Nem nehéz tehát kitalálni, minő befolyás okozta azt, a mit Layard angol követ jelent kormányának, hogy t. i. az ő helyzete ugyan kinos, ő többé nem értesül semmiről.

Mint „szövetséges” fogja természetesen megtenni Oroszország azt, a mit Gorcsakov herceg most már hivatalosan „kilátásba helyez”: Konstantinápoly megszállását, amhárr Sándor cár becsületét adta volt, hogy kényszerítő szükség nélkül ezen, Angliára nézve sértő lépést nem teszi. Egy berlini távirat szerint a cár állítást az angol flotta elküldéséről szóló notifikációt álcazott hadüzenetnek jellemezte; Gorcsakov, lord Loftusnak azon közlésére, hogy az angol flotta be fog menni a Bosporusba, ünnepélyesen kinyilatkoztatta, hogy Anglia ura ugyan elhatározásainak, de hogy most már a cár fölmentetnek tekinti magát minden kötelezettségtől, melyet az angol érdeksphæra megóvását illetőleg magára vállalt.

Bismarck hg. hír szerint, nagy buzgalommal iparkodik kiegyenlíteni az angol-orosz ellentéteket, de a muszka elbizakodással szemben aligha sikerül. Mai sürgönyök már olyan híreket is hoztak, hogy az oroszok már tényleg bevonultak Konstantinápolyba, a Dardanellákhoz közeledő angol hajókat pedig ágyugolyókkal fogadták a török parti erődök; de ha e hírek nem is valók, alig ha egyebet mondhatni ellenök, mint hogy — koraiak.

Szláv lapok szemléje.

A t.-sz.-mártoni „Národnie Noviny” „Elszigelettek” című cikkében Magyarország helyzetéről így nyilatkozik: „Az uralkodó pártnak politikája előkészítette az ország hanyatlását. Mit követett el, míg képes lett azon helyzetet előidézni? Első helyen a rossz pénzügyi politika volt az, mely a lakosságra az elviselhetetlen terheket rőrtotta s a helyett, hogy valami okos pénzügyi műtét által tudatos az országban segíteni (t. i. az uralkodó pártbeliek), évről-évre nagyobb deficitűk van. Adóssággal terhelték az országot úgy, hogy sehol sincs hitelünk. A második helyen a nepotizmus áll, mely korruptciótól karöltve jár. — A moszkoi öntudat nem engedi, hogy a kéz is tiszta legyen. Azt hitték, hogy ha hatalom kezeltében van, akkor a legnagyobb hatalom, az erkölcsiség lehet semmi tekintettel nem kell lenni s ime hova jutottak? Azon tény is említenünk kell, hogy a szabadság asztaltól, azaz a zöld asztaltól, a közgazdatisztól és az igazságszolgáltatástól a polgártársakat, a kik nemzetiségüket védik, eltávolították. Ezáltal elidegenítették azokat maguktól. Így tehát a jelen rossz helyzetnek csakis ti vagyatok az okai. Általatos életben van léptetve azon káros doctrina: „majorisatio suprema lex esto.” Ezen politikának veszélyes eredménye az, hogy az országban egy nemzetiség sincsen, mely veletek rokonszenvezne. Kérdeztek a horvátoktól, szerbekről, románoktól, totóktól, kis oroszoktól, az erdélyi németektől: vajon van-e valaki, a ki veletek rokonszenvez? senkit sem fogtok találni. Mienünk még tovább. Mit csináltak a totók intézeteiből, „Maticá”-ból? Epügy jártakot el a „szerb Maticá”-val is. Megsértették a csehek, a kik veletek Schmerling ellen küzdöttek. Egy politikai hibát a másika halmazatok s a török barátság által megkoronáztattok műveiteket. Egy szóval mindent elkövettek, a mi által polgártársaitokat lehetett megsérteni. Minden erkölcsiség megvet. Politikát okozta a jelen hanyatlást és ti in politicis az őrzem, kegyed sem akarja. Nekünk a világot meg kell győznünk szándékunk tisztaságáról. (Na nézze az ember, már szándékról beszél!) De ön ugy veszem észre, nem figyel szavaimra. (Azt ugyan helyesen tenné.)

— De igen! — felelé a leány, hirtelen felrezenve álmodozásából.

— Mit gondol kedvesem, (Hogys ne!) elég fiatal vagyok arra, hogy az ön álmait, reményeit megvalósíthassam? (De már ezt kövte hisszük) — kérde remegő hangon a vén bűnös, ki már a „kegyed” helyett „kedves”-nek cimezte a nőt. Eszre vetlenül tehát mind jobban-jobban húzta össze a veszély karikáját az éretnes gyermek körül szenteskedésével.

— Istenem! én nem értem önt uram! — válszólt elpirulva a leányka, míg szeméit szemérmesen lesütötte. Az a tüzes tekintet, melyet Cimeresi minduntalan rá vetett, megzavarta.

— Hehehe! — nevetett kedélyesen Cimeresi.

— Gyermekem, én olyan egyszerűen beszélek. (Na azt tudjuk, ha nem is mondja.)

— Elhiszem uram.

— Látja én azt kérdeztem, akar-e nőm lenni? (Oh! hogy nem volt jelen e pillanatban Cimeresiné, hogy e vallomás nyomátokát rőndre utasító tenyerével helyezze arra a vigyorgó arcra, melynek mosolyából a legvastagabb érzékiség ritt ki.)

— De uram, ön még nem is ismer és oly hamar emel fel a porból egy árvt oldal mellé? — szólta a leány kérdőleg.

— Ismerlek annyira, (Im, már tegezi!) hogy szeresselek, imádjalak! — olvadozott a vén papagáj és reszkét karjaival magához ölelte azt a kedves alakot, mely körül először fonódtak férfi karjai.

(Folytatás köv.)

vény szélén vagytok. Tudjátok, mi segíthet rajtátok? Nem a török, hanem a keresztény politika.

A zágrábi „Národne Novine” egy eshetőleges orosz-török szövetségről ír, mely Törökországra nézve a zágrábi hivatalos szerint a mai körülmények között a legelőnyösebb, miután általa legjobban meg lesznek őrizve és védve érdekei. A horvát lapok szerint még az is megtörténhetik, hogy Törökország utóvégre a saját hadi hajóit is Oroszország rendelkezésére bocsátja, hogy általuk Angolország Konstantinápoly alól elűzzék.

A zágrábi „Obzor” úgy véli, hogy Oroszország a konferencia színhelyéül azért nem kívánja Bécsbe, mivel nincs bizalma az osztrák-magyar kabinethez, bizonyára a konstantinápolyi konferencián szerzett tapasztalatok miatt. A mi a konferenciát illeti, Oroszország Törökországgal a béke feltételeire nézve nem sokára tisztában és rendben lesz úgy, hogy az európai „areopag” elé kész akusszal lép.

Látogatás a háromszéki házi ipar-egyesület tartatán.*)

Seps-Szentgyörgy, 1878. február 12.

A háromszékmegyei házi ipar-egyesület valóban áldásos mozzgatást indított meg. Részemről a legőszintébb örömmel csatlakozom azokhoz, kik ennek felvirágzásától várják megynék anyagi újradobását. Ha elgondoljuk, hová lett a székely egyszerűség, hová lett az ipar, a házi foglalatosság terén annyira híressé vált székely szorgalom: bizonyára nem a legkellemesebb érzések foglalják el lelkünket. „Pusztulunk, vesztünk”, fajunk fenmaradása, jó hírre mennyi érdeket alán van vetve: szerencse csakugyan, hogy „még élünk!” — Ilyen helyzetben, ilyen társadalmi viszonyok közt isten áldása gyanánt kell üdvözölnünk minden oly mozgalmat, mely hivatva van a pangó munkaipart, a székelység megtámadott anyagi helyzetét emelni.

Ilyennek s így isten áldásának tartom én a házi ipar-egyesület meghonosítását nálunk. Legyenek üdvözölve annak vezérfeiai! Legyen áldás munkájokon! kísérje őket lankadatlan fáradoásaikban megynék lakosságának őszinte elismerése.

Mily rövid ideje annak, hogy Binder ur városunkban a kendőkészítést bemutatta. Városunk lelkes hölgyei megértették azon nagy feladat alapelveit, melyek önálló foglalkozásra hívják fel népünket, melyek hasznos cikkeket előállítására utalnak bennünk szemben a terjedni kezdő külföldi cikkeket behozatálával járó általános elszegényedéssel. Egy kis csirját láttam én már ennek a nagy horderejű hazai kérdés megoldásának a széké ház nagytermében kiállított iparcikkében.

Mintegy 40—50 kendő különböztet különböző színvegyületekben pompázott előttünk. A szorgalom és izlés bélége mindeniken látható volt. És ezek a csinos munkák, melyek tartósság tekintében legalább is kétszer annyit érnek, mint a boltiak, alig pár heti gyakorlás után készülettek. Hogy adjunk e helyen megynék nevében hálát városi hölgyeinknek? Hogyan köszönjük meg azon honleányi készséget, melylyel követendő példát mutattak minden község számára? Azt hisszük, legteljesebb lesz köszönetünk akkor, ha biztosítjuk őket, hogy kezdeményezésük nem marad a város falai közt, hanem kijut hozzánk is s hasonló buzgóságunk eredményezni fogja azon várvá-várt helyzetet, hogy népünk szorgalma maga fogja előállítani mindazt, a mit most jó drágán külföldről vagyunk kénytelenek beszerezni. S ha a szorgalom nem lankad — a miben kétkednem nem szabad — rövid időn még kivitelik cikkeket is fog készíteni iparunk. Ez az eredmény lesz a legnagyobb jutalom kezdeményező lelkes nőinknek.

Nem hagyhatom végül említés nélkül azon kellemes körülményt, hogy a házi ipar élén a legbuzgóbb apostol áll: megynék szeretett főispánja. Ott láttam sűrűni őt a kiállításon, buzdtá, lelkesítve, magyarázgatva minden oldalról. Aldja meg a jó isten érte! Csakugyan, ha ily férfiak veszik kezökbe a mindnyájunkat érdeklő ügyet: nem fog az ellobbanni, mint a hogy előre tán egy-egy agógód kislekél szerette volna remélni.

Sajnálom, hogy a tárlaton lett megjelenésem alkalmával fel nem jegyeztem magamnak azon buzgó honleányok neveit mind, kiknek munkáik engemet oly kedvesen leptek meg. Ott láttam Vársárhelyi Samuné, Nagy Istváné, Tarcali Endréne urasszonyok gyönyörű műveit, Huszka Gizella, Barabás Emília, Müller Emília stb. kisasszonyok szebbnél szebb csinos kendőit. Többeket a tárlaton megvásároltak azonnal s ha hozzánk falura kihoznák, bizony-bizony mind elkelve. Bárcsak minél előbb általánossá válnék egész Háromszéken!

Egy falusi látogatás.

Vidéki élet.

Batrnyplája, 1878. február 13.

Mily csendes e helyen minden, egy ág sem rezzen; a fák éktelenek, a táj kietlen s „Dudás”-nak sem hallom egy hangját is. Így ni, most már jó helyt állók; három ut, három ösvény e ponton összetalálkozik. Ha jön a

*) Malt számunkra későn érkezett,

Szerk.

vad láthatom s ha úgy jön löhetem. Bár már lát-hatnám, bár már löhetném! Oh, mert nincs határa-ma boldogságnak, mit a vadász oly pillanatban érez. Nem úgy van Petrárs ur? Nem igaz Dánér ur? És e hideg rom, e mohos kő, melyen most ülve merengek, mi volt még ezelőtt 30 évvel? ... Fundamentum, egy meleg komondó-háznak funda-mentuma, melyben bizonyára boldog emlékeztető atyám, nagyatyám is boldogabb időkben boldog álmatka álmodtak.

E hely s hely. E hely se volt mindig ily el-hagyott, ily csendes. Vitéz nemzetnek vitéz fiai: fegyveres székely katonák örködtek itt s bár ne-héz volt a terüh, békésen hordták annak súlyát; szűk határok közé volt szorítva látkörük s mégis tudtak nálunknál boldogabbak lenni. S mi volt ama boldogságnak forrása? Megelégedés és egy-szerűség.

E pillanatban lelki szemeim előtt állnak ko-vás fegyverrel, csebernagyságu patrontással s le-pényalaku sipkájokkal az austerlici hősök. Egyik beszél törökről, tatárokról s a korszikai ügyvéd fiá-ról (Bonaparte), másik Marengóról, Austerlicről, harmadik a kurta háborúról, többen pedig a kis és nagy armádiáról. Így volt-e Beke őrnagy ur? igazat mondok-e Tóth káplár uram?

Régesrég volt az, mikor én még e helyen szóltam; számításom szerint éppen 210, mondva kétszázöt napja. Pengett akkor a kasza a virágos rétekben s suhogott a sarló az ért kalászezőkben. Igen régen volt; akkor volt az, mikor még a ke-resztény bocsok pogány tokánnal nem laktak to-rig s a Krisztust tagadó pogány török hitt a Krisz-tust imádó keresztény magyarban s a keresztény magyar bizott a pogány Árpádnak pogány isté-nében. Azóta hallgattam, pedig szívem gyakran sugta, hogy szóljak, de eszem mindannyiszor azt parancsolta, hallgassak; nem is ok nélkül: szó-lani eüst, hallgatni arany.

Bár az idő nyomása alatt állók s kezem nem oly szabad mint lelke, az alkalommal mégis to-vább írok, tovább ugrok egy ugrással; ugrom ju-liusztól febrúáriusba, lépek a Pruth partjáról Dri-nápolyba, a mi e hosszú idő s e hosszú ut alatt Dunán innen, Dunán túl történt a kihagyandók ki-hagyásával — kérem meg ne ijedni — én mind elmondom, tessék csak olvasni:

Azok a jámbor, istenfélő, népjogot, szabadsá-got egyaránt tisztelő kozákok szűz Mária lobogója alatt a Dunán át hídát vették; — a talánok pedig Bácsfalu mellett a Tömös vízen.

Plevna esett Mahomed birodalmában; — a brassói második erdpáasztor pedig a hétfalusi er-dőben. Nyugodjék csendesen!

Gur, Gur, Gurkó megtalálta a Balkánon át az utat; — Gindák Adám Türkösben a régi kin-cses fazakat. (Szemeimmel láttam.)

Nikula okkupálta Bulgáriát; — a hfalusi nahók a hfalusi kasszát.

A pogányok birodalma bilincsbe veretett; — a hfalusi provizorné rablók által ágyba lekötöz-tetett.

Az itteni magyarok táncoltak Sylvester esté-jén, — a románok mult hót 27-én. Az előbbihez hasonlólt még csak ezután láthatni, (mert tény az, hogy idáig nem láttunk); — az utóbbihoz hasonlólt még láttunk s látni is fogunk.

Jellemző a románokról az, hogy táncrendjök ellenére emelkedett kedvvel, derült hangulattal iz-zadási jártak az az átkozott csárdást. Ennyit az igazság érdekében.

Émlítésre méltó még az, hogy itteni orvos, t. Zachariás Mihály ur a hosszafalusi leendő felső le-ányiskola javára a napokban 100 frt alapítványt tett. Eljen!

Megcsalattatni ártatlan dolog, — valakit ön-tudatosan megcsalni bűn.

A szerencse mosolygásai közt valakit testvér-nek fogadni s mostoha körülmények közt még ba-rátnak is restelni vétek.

E kettőtől jövő levelemben; a ki most nem ért, meg fog érteni akkor.

Hón.

TANÜGY.

Beszélgetés az iskolán kívül.

(Vége.)

Biztosítok mindenkit, hogy az én hallgató közönségem csupa szem és fülle változnék s sza-valatom után az egész felvidámula érezné magát. Most aztán egy kis szünetet engednék, hogy kiki tehessen meg véleményét a hallgatokról.

Kis szünet után fellépné a tiszteletes ur — a ki közreműködésre felkértem — s felolvasná a „babonárdi” írt értekezését, melyben igen értelme-sen és könnyen érthetően megcáfoltá az uralgó tévtanokat s valótlanságokat a természet nyílt köny-véből bebizonyította. Megvagyok győződve, hogy mindenki érdeklődve hallgatná s hiszem, hogy téri-tői hatását sem vesztené el.

Nem sokára fellépné a tanító-társam, s elsza-valná Arany János „Fülemlejtét”. Nem lenne az én gyülekezetemben egy is, ki nagy élvezettel ne hallgatná végig e gyönyörű költeményt.

Ez alkalommal azonban nem folytatnám to-vább a gyűlést, hanem felállnék s azt mondanám: tisztelt gyűlekezet! A tanítói karnak célja, hogy a él folytán a vasárnapi estékét a község lakóira

nézve élvezetessé tegye; a ma estihez hasonló tár-gyakkal az időt hasznosan és élvezetesen eltöltesse; ugyanazért javaslom, hogy minden vasárnap gyű-lünk össze és a kik az ily gyűlekezetnek tagjai kívánnak lenni: egy egész évre fizessenek 50 krt: az ezen összeget befizettek alakuljanak egy tes-tületté s legyen annak a testületnek „művelődési egyesület” a neve.

Elhíheti mindenki, hogy az én felszólításomra beáll 50 személy s legtöbbször a fiatalság közül; kívált ha még azt is megmondom, hogy a begyű-lendő pénzzel igen szép könyveket hozzatunk, a melyek majd kézzől-kézre járnak s olvasunk belő-lök sok szép és hasznos.

A következő gyűlésre már a szereplőket fel-frissíteném. Felkérnék egy kedves ifju leányt, hogy szavalja el „Rachel siralmát” Aranytól; felkérnék egy serdülő ifju embert, hogy szavalja el Petőfi „Hunyady Lászlóját”. Persze, itt már tovább men-nék, mint a mult gyűlésen. Elbeszelném Rachel siralmának történelmi tárgyát, és ez által bővílné hallgatóim történelmi ismeret köre; feltüntetném abban az édes anyai végtelen szeretetet gyermekei iránt és a végtelen fájdalmat azok elvesztésén. Ilyen beszédek által a jelenlévő édes anyák keblében az anyai szeretet még nemesbülne; s most miután a költemény tárgyát kimerítően megismer-tettem: reá szavaltatnék.

Így járnék el Hunyady Lászlóval is. Ezek után magam tartanék előadást a méter mértékekről; és igen helyesen tenném, ha ezt ten-ném, mert a népkölt még ma is szörnyű kevesen ismerik mértékeinket helyesen, alaposan; ugy hogy azoknak általános ismerete tán akkor jön el, mikor mai iskolásaink felnőnek.

Ez volt a második gyűlés. Mindenki megelé-gdedve távozott haza.

Harmadik gyűlésen újból friss szereplőkkel állának elő. Egy jó leány szavalná „Árva leányt” Petőfiktől. Ehhez nem is nyújtanék commentárt, mert ezt első hallásra mindenki megérti, sok szem lerne ezen érzékeny darabnál könnyet; de hát még hány leány fogadná fel, hogy édes anyját megbecsüli, mert annak elvesztésével mindenét el-veszti.

Tanítótársam ezen gyűlésen beszélné a nap, hold és a föld forgásáról és az évszakok előállásá-ról. Mennyi helyes ismeretet lehet nyújtani egy ily előadással. Tetszett is bizony az előadás min-denkin.

Végezte magam állának elő s elszavaltam „Kontó” Garaitól. Hanem persze, előbb elmonda-nam annak történelmi részét; azután elmondám, hogy ebben a versben egy egyszerű nemes férfi áll szembe a koronás fővel, ki igazsága érzetében, mint sziklabérc áll meg a földi nagyság előtt.

Végezte az ifjuságot felhívnam egy pár nép-dal előadására. Késsé kéretnék magukat; hanem majd idővel bejönnek. Önkéntesek lesznek.

Még így több gyűlést tárgyal elcsorolhatnám; de fölöslegesnek tartom, hisz ezt más is csak így — vagy még jobban tudja. — Inkább feleletet adok azon kérdésre, melyet egy tehet fel valaki nekem: hát az iskolából kinötteket, a serdülőket hová tettem; hisz ezekről ígertem beszélgetni s őket addig vezetni, míg önlabokon járókka lesznek?

Kérem csak jól szét nézni az ily gyűléseken, mert ott vannak ezek valamennyien. Epen az ily gyűléseken lehet őket oktatni együtt és egyszerre. Lám mikor elbeszéltem előttök Arany vagy Petőfi életrajzát: ismeretök tárházát gazdagítottam s többé nem kell megcségyelni magokat, ha valaki a haza költőiről kérdészködik, hanem nemes büszkeség-gel mondják el rólok, a mit tanultak. Mikor elbe-széltem „Zách Klárának” (Aranytól) történetét, a mellett, hogy egy gyermekét s annak becsületét hön szerető apát mutatok fel előttök: történelmi ismeretük is gazdagul. Mikor elbeszéltem „Hunyadyt” a történelmi ismeret mellett, a dicső hős felmuta-tása által honszerelmem lobbanom az ifju szíve-ket. Mikor bebizonyítgatom, hogy a föld forgván a maga tengelye körül: forog a nap körül is stb. stb. eddigi balga hitök ellenkező — az igazra vál-tozik stb. stb. Mert jól lehet, hogy mind ezek a mindennapi iskolában is előadotnak; de azoknak teljes megértésére nem levén még elég fejlettek, most van itt ideje és helye azokat verőkbe be-cepegetetni s az ifju kebelben a nemesebb rész felébresztetni; munkásságra, életre serkenteni.

S hány ilyen tárgy van, mely által az ifju-ságra hol felmelegítölög, hol oktatölög, hol nemi-sítölög hathatunk s ha tapintatosan járunk el: ha-tunk is. Egy ily egylet: iskola az iskolán kívül.

De itt még nincs vége. Majd az ifjuság vigadni kíván. S ezt ő jól teszi: töle senki e jogát el — ne vegye. Csinál tehát az egylet bált, a melyből az ifjuság mulasztásán kívül, meg van az a másik haszon is, hogy marad utáná 40—50 frt jövedelem. Megjegyzendő, hogy a pénzt meg kell fogni jól, mert hanem az 50 könnyen 5-re devalválódik.

Majd újból rendez az egylet szini előadást. Ennek felszámíthatlan szellemi hasznát itt nem aka-rom elősorolni; csak annyit mondok, hogy erkölcsi irányu darabot választva: ez is egy iskola, jöve-delme pedig 30—40 frt, mellyel Sion várán nagyot lehet építeni.

És ez így évenként ismételve: tagdíj, bál és színházi jövedelem — mindig meghozza a maga 100 forintját.

S mi következik mind ebből? Az, hogy így

lehet felállítani azt az országosan emlegetett, oha-jtott és még el nem ért nép könyvtárt, a mi aztán a tanító működését is nagyon megkönnyíti. Megkönnyíti, mert másad sorban a népkönyvtár-nak helyesen válogatott művei lesznek a tanító helyettesei; mert tanulat belőlök az ifjuság sok szépet, hasznos és jót.

Ebből a könyvtárból adtam a Hoffmann féle könyvecskéket Jósánának, Gábornak, Jánosknak; ebben vannak a Schmidt kedves olvasmányai és még sok más: a ki kéri, oda adom.

Tán kissé hosszasan is traktáltam a tárgyat, de miután régóta figyelemmel kísérem a népmű-velődési egyesületek és a népkönyvtárak ügyét; és látva, hogy ezen ügy a közönség, sőt a magas kor-mány közbelépése dacára is oly csigaléptekkel halad: nem tartottam fölöslegesnek róla kissé hosz-zabban beszélni; nem tartottam fölöslegesnek rá mutatni az utakra és módokra, melyeken haladva közönségünk művelődési egyesületünk és könyv-tárunk lehetne. Merem mondani közönségünk; mert a legtöbb községben van két tanító; már pedig ezen a módon járva el — megnyerve még a lel-készt is, a mi hiszem, hogy könnyű dolog — telje-sem elegendő erő; annál is inkább, mert lassan-lasan a fiatalság is segedelünkre jó. Mennyivel könnyebb aztán oly nagy községben, hol 3—4 tan-erő van. Játék ez oly helyen; elhanyagolása bűn.

Így vélem én a tanítót az iskola falain kívül működhetni; így hiszem, hogy működése hasznos és áldásos lesz. Nem mondom, hogy mindjárt a kez-detnél valami nagyobb siker eredményeket mutat-hatni fel; de az mégis áll, hogy e téren sok üd-vöst lehet elérni, a minek igazi gyümölcset tán később s tán mások érik meg. Azonban ugy se baj, csak hogy: gyümölcse legyen s az a gyümölcs jó legyen.

Íly célból alakult s működik már harmadik év óta, s ily célból áll fenn ma is az ilyefalvi „if-jusági önképzőkör”, melynek mult évi működéséről a „Nemere” f. évi 10-ik számában adtam kimu-tatást.

László Lukács.

A képviselőházban

a várműgyi előterjesztések után Helfy és Simonyi Ernő interpelláltak a keleti kérdésben.

Helfy nehézkén tartja annak meghatározá-sát, vajjon az országban most az elkeseredés na-gyobb a fölött, a mi történt, vagy az aggodalom a fölött, a mi történt. A ténynek azt bizonyítja, hogy kezdetül fogva a közvéleménynek vált igazá, s a hivatalos diplomácia meg lett csalva. Mert azt magyar emberről feltetni nem lehet, hogy maga csalt meg minket. Gr. Andrassy rutul meg lett csalva, s se az ország, se a történelem nem fogja gr. Andrassyt e pártatlan könnyelműséget meg-bocsátani. Sőt ha nálunk igazi parlamentarismus volna, gr. Andrassy ma vád alá lenne helyezve. Most van már az utolsó perc, a melyben még a siker valószínűségével védhető még fegyverrel a monarchia. Ez utolsó perc, a melyben még egy erélyes elhatározással jóvá lehet tenni a történet sok rosszat. Szóló kérdi a kormányelnöktől, össze-egyeztethetőnek tartja-e külügyi kormányunk a monarchia, s főleg Magyarország érdekeivel azon helyzetet, hogy a török birodalom nagy része az orosz hatalom alá került; s ha nem, mi módon véli e vészes helyzetet megváltoztathatónak és érde-keinket megővődnök?

Simonyi Ernő azon nézetben van, hogy ha valakinek, a mi kormányunknak, mely az orosz politika szövetségese volt, a békefeltételeket hiva-talosan, s hitetlen tudnia kell. Szóló a kormány politikájá iránt teendő észrevételeit fennhagyja ak-korra, midőn a kormányelnök válaszol; s most csak azon kérdést intézi hozzá: van-e hivatalos tudó-mása az orosz-török fegyverszüneti feltételekről, s a béke praeliminárákról? Mik e feltételek; ki által s mikor közzétettek a kormánynál? Nem gondolja-e a kormány, hogy e feltételek Magyarország állami érdekeit sértik; s ha igen, mi módon tartja az ér-dekeket megővődnök?

Felhívás

A háromszéki „Erzsébet árva leánynevelő in-tézet”-nek s a k.-vásárhelyi „Stephánia menházi”-nak kezelő bizottságai és létesítendő közkörház ideiglenes bizottsága a nevezett intézetek javára egy tárlat rendezését tűzték ki feladatukul.

Ezen tárlat rendezésének elhatározásakor két cél lebegett a bizottságok szemelőtt t. i. egyfelől az, hogy általa a még gyámolításra és pártolásra oly nagy mértékben szükségét érző jótékony inté-zetek alapgyapona gyarapodjék, másfelől pedig vidékünk minden egyes haladni vágyó és másokra buzdítólag hatni törekvő lakójának alkalom nyuj-tassék ismeretét, szorgalmának, ügyes gyakorlati-ságának és szakképzettségének egész vidékünk ér-dekében hasznosítható eredményeit másokkal kö-zölni s nem egy szükséges dísz és hasznos munka vagy tárgy előállításával a közfigyelmet felébreszt-ve lendítőleg hatni általános jólétünkre. Így elte-kintve attól, miszerint mindnyájunkra nézve meg-nyugtató öröndetes hatást gyakoroland, ha egy csomóban összegyűjtve látjuk, miszerint oly sok tekintetben hátrébb szorított vidékünk távol az ipar közförgalom központjaitól magára is életképes és kiállítani tud mindent a mi az izlés, csinosság

és hasznosság tekintetében szükséges: reméljük nem csak helyi érdekünk, s nem csak a 3 intézetre, hanem az egész vidékre nézve pártolást érdemlő olyan vállalatnak fog tekintetni, a melyet tömeges pártolás által mentő sikerültebbé tenni mintegy hazafi és honleányinemes kötelesség.

A kiállítás K.-Vásárhelyt leend az 1878-ik év folyása alatt valószínűleg, késő nyár, vagy kora ősz idején, s most ezen tiszteletteljes felhívás ily korán, csakis azon szándékból tétetik, hogy a kik arra hosszabb munkát igénylő tárgyat kívánnak kiállítani, annak elkészítésére, még most a téli időny alatt is időt fordíthassanak.

Az idő és a részletek később fognak közzéírni tétetni.

Zágon, 1878. febr. 11.

B. Szentkereszt Stephánie,
a fentebbi intézetek elnöke.

KÖZGAZDASÁG

Belügyminiszteriumi leirat.

Méltóságos ur!

„A magyar kisbirtokosok országos földhiteles-egyesülete”, melynek központi alaptörvényéhez királyi ő felsége 10.000 forintnyi kamatmentes és vissza nem fizetendő összeggel járult, s legmagasb óhaját kifejezni méltóztatott, hogy ez egyesület mielőbb létesüljön elfogadva azon jog gyakorlatot, mely szerint mindenkor a koronázott király erősítendő meg a központi egyesületnek megválasztott elnökét és alelnökét, továbbá, melynek alaptörvénye megalkotása céljából a kormány készen nyilatkozott a maga útján kezdeményezni, hogy az országos alaptörvény 500.000 forintnyi alapítványi összeg megszavaztassék, s az egyesület más tetemes kedvezményekben és előnyökben is részesíthessék;

legközelebb megindítandja a központi egyesület alaptörvényének beszerzése céljából az alapítványi gyűjtést.

A kormány a kisbirtokos és földművelő népszótár érdekében meglevő óhaját, hogy a kérdéses földhiteles egyesület mielőbb létesüljön s üdös működését megkezdhesse, hazafiúi bizalommal fordulok méltóságodhoz, hogy ezen nagy horderejű ügy céljával, eszközeivel és szervezetével tüzetesen megismerkedvén, az alapítványi gyűjtés nehéz művét úgy általánosan előmozdítani, valamint a hatósága területén levő községeket, a kisbirtokosok hitelteljes szervezésének ép ezekre és azok lakóira nézve reményelhető üdös hatásával fölvilágosítani, s azokat erkölcsi befolyásával lehető számu alapítványi jegyzésére és minél több mezőgazdasági előleg-egylet alakítására buzdítani sziveskedjék.

Részemről eleve kijelentem, hogy a községeknek ily alapítványokra vonatkozó törvényszerű határozatait, mennyiben azok a községi törvény alapján a belügyminiszterium elé kerülnek — ha csak azt rendkívüli akadályok nem gátolnák — készséggel jóváhagyandom.

Az alapszabályok szerint, melyeket a szóban levő hiteles egyesület létesítő bizottsága méltóságodnak kétségtelenül megküldend — az alapítványok egész, vagy részalapítványok,

az előbbiekből 5000 frtos kamatmentes, 5000 frt kamatozó és 500 frtos szintén kamatozó alapítványok (501)

a részalapítványok 100 frtos összegekben jegyeztetnek, és utánuk 5% kamat jár,

Az alapszabályokban gondoskodva van arról, hogy a községeknek, melyek az alapítványi tőke beszerzésének legtermészetesebb kútfőirát képezik, az alapítványi tétel megkönnyítése, nevezetesen az által, hogy mint a többi alapító tagok feltüntetett alapítványi összegüknek csak 10% -át tartoznak az egyesület megalakulásakor befizetni, a többi be nem fizetett részre nézve azonban, egyéb alapítványoktól eltérőleg, külön biztosíték nyújtására nem köteleztetnek.

Ezenkívül amaz előnyt helyezi az egyesület a hazai községeknek kiállításba, hogy mint ilyenek inség, nagyobb tűz- vagy vízkár, rosz termés esetén közzétettek felállítására, avagy közcéljaikra hosszú idejű jelzálog kölcsönt fognak az egyesület központjából nyerhetni.

Fogadja méltóságod kiváló tiszteletem nyilváníását

Budapest 1878. évi február 4.

Tisza Kálmán.

LEGUJABB.

Páris, febr. 13. Egy éjjel ideérkezett távirat szerint, az angol flotta a Dardanellákon átvitorázott a Márványtengerbe erőszakkal és egyidejűleg a muszkák is bevonultak Konstantinápolyba.

Bécs, febr. 13. Andrassy gróf tegnapelőtt egy jegyzéket intézett Szentpétervárra. E jegyzék részletesen kifejti, hogy a muszka befektetések mily kevésbé felelnek meg a cár és Górcsakoff ígéreteinek. Andrassy gróf a jegyzék e részében oly férfi hangján beszél, ki rendíthetetlen bizalmában egy harmadik személy „lovagias” szavaiban megcsalva látja és érzi magát. — A jegyzék második része a következőleg hangzik: „Ausztia-Magyarország

nem tűri, hogy a muszka csapatok megmaradjanak a bolgár várakban, nem tűri, hogy a Dardanellák csupán Muszkaország számára nyitassanak meg; nem tűri, hogy Montenegró megkapja Antivári kikötőt, hová 10 nap alatt megérkezhetik egy flotta a Fekete-tengerből. Ausztia-Magyarország és pontokat meg fogja védeni minden áron és minden erejével.”

London, febr. 13. Tegnap kabinet-tanács tartott. — A „Morning Post” szerint tegnap 20—30 képviselő a Calta-klubban gyűlést tartott egy népgyűlés rendezésére, melyben a kormány erélyes és szilárd politikájának támogatása ígértetnek és Beaconfield lordnak föltétlen bizalom szavaztat. Az indítványozott határozatot tegnap az alsóházban 60 képviselő írta alá.

A „Standard” azt mondja, hogy Angliát rászedték, a „Morning Post” pedig követeli, hogy a „hítség” Derby, ki Anglia becsületét kompromittálta, mondjon le. Még inkább növeli az izgalmat Angliában az a körülmény, hogy Konstantinápolyból megbízható hírt az angol kormány nem kaphat, — utasításokat Layard nagykövetségnek alig küldhet, mert a távirátok nem működnek Bassorán tul, legalább Nyugat-Európa számára nem. A konstantinápolyi táviró vonalok fölött már az oroszok uralkodnak. Mindezek folytán az angol kormány a legnagyobb erőfeszítéssel folytatja hadikészületeit.

Anglia nagyban készül, megvette a török két készülőfélben levő hadihajóját, három másik kész hajó felszereltetik.

Hatvan angol képviselő akcióra szólít fel a kormányt, külföldi tengerésztszettek hívtak meg s a milícia felszólított az aktív szolgálatra. Bécsben folytonos jegyzékváltás folyik. Eliotnak messi menő utasításai vannak.

A pápaságra legtöbb kilátása Canossa bíbornoknak van.

Királyunk sajátkezü levelet irt a cárhoz. Bismarck reméli, hogy engedékenységre lehet bírni Oroszországot.

A „NEMERE” magántávirata.

Felad. Budapest, febr. 16. d. e. 10. 21 p.

Érkezett 12 óra 50 perckor.

Az angol flotta csak erővel hatolhatott a Bosporusba.

Ruscsuk és Erzerum várak még mindig török kézben vannak.

Andrassy grófnak azon követelését, hogy az oroszok Bulgariát kiűrtsék — Górcsakoff visszautasította. E miatt a külügyminiszterium komolyan foglalkozik az akció megindításával.

KÜLÖNFÉLEK.

— Értésítésül. Megtörténhetvén azon eset, hogy a folyó hó 23-án rendezendő székely muzeum-egyleti bála kibocsátott meghívók közül nem jutott mind illető helyére: tisztelettel értesítettnek a kik igényt tartanak, miszerint a meghívó jegy nem léte nem fogja akadályozni a belépti jegy kiszolgáltatását. A rendező bizottság.

— A pápa a ravatalon IX. Pius holtteste a Szt.-Péter-templomban kiállítva. Az elhunyt pápa, mint egy római táviratban olvassuk, az arany-tárral fejen, díszgyón fekszik. Felső teste kissé fel van emelve, úgy hogy arcát már távolról látni lehet. A holttest veres bíborba van takarva, kezét szintén veres, arannyal áttört keztyű fűdi, s a lábára veres papucs van huzva. Két kezében feszületet tart. Az arcon csöndös, jószágos mosoly ömlik el, arcszíne szennyes-sárga vészhoz hasonlít, bőre üvegyszerűen fénylik. A nép kora reggeltől késő estig tömegesen tódul a halott nézésére a templomba, hol karabélyosok és rendőrök képeznek sorfalat. A tömeg csökökkel borítja a pápa lábait, melyek a kápolna rostélyon kiérnek. 12-én délután a roppant téren és bejáratán több mint 100 ezer ember tolongott; a közönség inkább kíváncsi volt, mint szomorú.

— Gyilkosság. Becási János baróthi kereskedő e hó 14-én kora reggel üzleti dolgait végzendő — Brassóba indult kocsiával. Közé között egész gyanutlan hajtottak végig, midőn egy dördülés történt s a derék kereskedő szíven találva életlenül rogyott szekerébe. Azt hiszik, hogy az orgyilkos boszúból követte el a tettet. A kocsi elfogott azon okból, hogy neki látnia kellett a gyilkost, kit azóta üldöznek, de még kézre nem keríthettek.

— Gróf Szapáry Imre huszárkapitányt Jászberényben f. hó 12-én reggel ágyában halva találták. Halála boszu műve volt. Tóth Ferenc nevű honvédhadnagy gyilkolta meg, kit a kapitány mint iszákos embert gyakran megróni volt kénytelen. Tóth hadnagy 12-én reggel bement Szapáry szobájába s az alvót két revolverlövessel meglötte. Ekkor kijött, felült lovára, szolgáját Jászapáthi Tapsi Jánost szintén lóra ültette s mindketten megszöktek, egy órcsapat utánuk ment, de Jászapáthi táján nyomukat veszté. Most minden irányban honvéd-ségi és közös hadseregbeli csapatok indultak nyomozni.

Nyomatott Pollák Mórál Seps-Szentgyörgyön.

mozására. Gróf Szapáry Imre a volt belügyminiszter testvére 1838-ban született. Hült tetemét be-szentelték Jászberénybe és Gyönyösen temették el.

— Mit mondott Midhat pasa. Midhat pasa a napokban érdekes nyilatkozatokat tett a londoni földrajzi társaság ülésén, melyen Stanley jelentést tett afrikai utazásairól. A walesi herceg azt kérdezte tőle: érdekelte-e az előadás; Midhat erre így felelt: „Nekünk törököknek most sokkal inkább kell ismeretlen földeken tett kutatások iránt érdeklődnünk, hisz nem sokára magunknak is kutatnunk kell majd ismeretlen országokban egy új hazát.” A herceg mosolygott, de mitsem szólt.

Érték- és váltó árfolyam a bécsi cs. kir. nyilvántós tőzsdén febr. 15

Magyar aranyjáradék	91.70
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	118.—
„ „ „ II. „	110.—
„ keleti vasut II. kibocs. államköt. „	73.—
„ „ 1876. évi államköt. „	66.—
„ vasuti kölcsön kötvény „	98.—
„ földterülméltései kötvény „	77.35
„ Temesvári „ „	76.80
„ Erdélyi „ „	75.—
„ Horvát-szlavon „ „	84.—
„ Szőlődezs-maváltási „	81.—
„ Osztrák egys.-államadósság papírban „	62.80
„ „ „ „ ezüstben „	66.—
„ „ aranyjáradék „	73.80
„ 1860. államsorsjegye „	111.—
„ Osztrák nemzeti bank részvény „	789.—
„ hitelintézeti „	221.50
„ Magyar hitelbank „	202.—
„ Ezüst „	104.—
„ Cs. kir. arany „	5.62
„ Napoleon'd'or „	9.51
„ Német birodalmi márka „	58.60
„ London „	118.90

Felölös szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Egy kitűnő angol cséplőgé
12 lóerejű gőzmozdonyval együtt
igen jutányos áron eladó

Értekezhetni Türk Jánossal Prázmáron.

3—7

Haszonbéri hirdetmény.

Erőd községében (Háromszékmegye) 123 hold szántó, 24 hold kaszáló, belső laktelek gyümölcsös kerttel és a birtokhoz tartozó korsmajog több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni alólírt tulajdonossal Erősdön.

2—3

Imecs Ernő.

Hirdetmény.

A bikszádi (Háromszékmegye) községi iskolánál áthelyezés folytán üresedésbe jött tanítói állomásra pályázat nyitattik, Evi fizetés 400 frt., 40 frt. lakbér és tüzfű. Ez állomást elnyerőni ohajtók kellő-n felszerelt pályázatukat febr. 28-ig alólírtokz küldjék be.

Bikszád, u. p. S.-Sztgyörgy 1878. febr. 8

2—2

Nemeth György,
iskolaszéki elnök.

Hirdetmény.

Maksa község birtokossága szeszárulási joga jelen év február 23-án délelőtt 9 órakor Maksa község házánál 3 évre árverezés útján kiadatik. Az árverezési feltételek alólírt-nál meg tudhatók.

Tompa Vince,
bíró.

3—3

Alulírt a t. ez. közönségnek ajánlja kitűnően berendezett

varrógépek

raktárát mindenféle nemből mérsékelt árak és a tartósság tekintetéből felelősség mellett.

Hasonló felelősség mellett ajánlja kitűnő minőségű fehér fűtő s szagtalan amerikai petróleumfát. Nagyban és kicsinyben igen olcsó árcn kapható.

Gramma M. Justinian
Brassó, tápiac 89. sz. a.

2—6